

3

SALINARVM

VIELICIENSIVM

IVCVNDACVERA

DESCRIPTIO.

Carmine elegiaco.

AVTHORE

ADAMO Schröthero Silesio.

*Ab eodem Autore Iter Salinarum Sarmaticum metro Elegiaco
confcriptum reperitur in Corpore hiftoriae Polonicae, P. Meriano Tomo 1. p. 168.
Et in Dic. Reusii Hodoeporicorum L. VII. c. 8.
D. Baft. 1580. 8. p. 573.*

ADLECTOREM

CANDIDVM.

Si reputes annos lector sincere Poetae,
Hoc carmen vultu candidiore leges.
Vtq; petit falsos doctorum turba libellos
Nascitur è falsis montibus iste liber.

CRACOVIAE,

Lazarus Andreae excudebat.

MDLIII. V.

Aquila Serenissimi Sigismundi Augusti
Dei gratia Regis Sarmatiæ.

Vt fortes aquilæ Ioui ministrant,
Sic Auguste tuam sequuntur aulam.

INVICTO AC GLORIO
SO SIGISMUNDO AVGVSTO,
Regi Polo. Lituaniæ, Ruffiæ, Pruffiæ Mazouïæ. &c
Domino ac hæredi. Regi ac Dño suo
clementifs.

A D A M V S S C H R O T H E R V S
S I L E S I V S.

C Onfueuerunt plerunq; Poëtæ non uulgares,
Sigismunde Augufte, Rex Serenifs. totius poten
tis Sarmatiæ summum decus & columen, uel He
roas inclytos, quorum patrociniò & fauore fruun
tur, uel mirandam difpofitionem, fitum & delicias
locorum, in quibus uerfantur, fuis lucubrationibus
notiora reddere externis, & pofteritati commenda
re. Horum ego (quamuis iuuenis fum, plurimisq;
indies moleftiis ferè obrutus deprimor) morem ac
confuetudinem ita tamen fequi ftudeo, ne quisq;
meæ ætatis, mihi petitum palmæ præripiat hono
rem. Quapropter Rex Serenifs. cum in hoc inclyto
Sarmatiæ regno, Mufis deditus diu uiuam, dua
bus iam præcipuè rationibus adductus, ftudiorum
meorum fpecimen, ingeniicq; mei focturam edere
uolui. Primum uero, ut quædam huius Regni or
namenta, quæ non paruam fua utilitate laudem me
rentur, exteris per mea fcripta magis nota efse pof
fint. Deinde ut & multorum clarorum Virorum

A ij de

de me conceptæ expectationi satisfaciã. Salifor-
dinas igitur Vilicenses, miranda naturæ sæcundita-
te fertiles, quæ uigili prudentia, consilio, ac studio
Clarissimi Viri Hieronymi Buzinsky, fœliciter
coluntur, reguntur, semperq; in maius euehuntur,
describendas musis meis proposui. Has igitur subi-
to notatas calamo Rex Sereniss. Maiestati tuæ de-
dico, regioq; tuo subiicio patrocinio: ut multi
Maiestatis tuæ autoritate adducti, hanc descri-
ptionem legant libentius, fidemq; adhibeant.
Sed quanquam longè preciosiori munere dignus
es, tamen Regia tua Maiestas hoc exiguum scri-
ptum, læto suscipere uultu, ne dedignetur, ma-
gisq; donantis animum quàm donum ipsum
aspicere uelit. Sicq; hoc iuuenile scriptum à tua R.
Maiestate non auersabitur, breui quæ maiorem gra-
tiam & lucem Maiestati tuæ, & potentissimo Sar-
matiaë regno adferent, scripta sequentur. His me
in gratiam tuæ Reg. Maiestatis humiliter com-
mendo, animumq; meum ad omnia paratissimum,
qui optat ut optato componas omine,
quidquid effectum fato dexte-
riore cupis.

Datum Craco, Idibus Maii.

Anno M D L III.

SALINARVM

VIELICIENSIVM DESCRIPTIO

AVTHORE ADAMO SCHRÖ

THERO SILESIO

TEmpora paulatim nocturna minora diurnis
Fœcerat auricomis Sol radiatus equis,
Igniferiq; frequens tendebat ad aurea Tauri
Cornua, posthabito iam gregis ille duce.
Gratius & liquido rediebat sydere tempus,
Spirabat pulso mitis & aura gelu.
Quando nouenarum tibi delphice Phœbe sororum
Talia ductori uerba precesq; dedi.
Quod faustum fœlixq; meis sit & utile cæptis,
Phæbe parens cytharæ dulcè sonantis ades:
Sæpius utq; soles tenero succurrere Vati,
Mite meum firmet, te duce, numen opus.
Doctarumq; choro facilis permittite Dearum,
Possit ut ominibus dexter adesse suis.
Vtq; mihi semper promptas in Carmine uires
Præbuit, aonio cuncta docente stylo,
Sic ferat auxilium nostris iam Versibus æquum,
Dictet & egregium uoce sonante melos.
Quid iuuat hic humiles inter, sterilesq; myricas
Serpere? sublatum iam petat astra caput:

Qui loca Parnasi superauerit ardua montis,
Et poterit Vates inter habere locum:
Effugiet tenebras & luce fruetur in æuum,
Contemneatq; tuas mors truculenta minas.
Hæc est nobilitas quæ tendit ad ignea cœli
Astra, nec est ullis interitura malis.
Hancq; petam, finem si sors neget ulla petitem,
Sit certis aliquid me uoluisse modis.
Ardua sæpe breues audent, quos ipsa creauit
Eximiis rerum dotibus alma parens.
Non datur interdum placidam contingere metam,
Interdum uotis uidimus esse pares.
Laudo uoluntatem, nec acumen nobile mentis
Improbo, cordatos fors iuuat æqua uiros.
Sed locus est ueteres illum dixere Viliscum,
Milia qui Grachi distat ab urbe duo.
Huc recto ducam faciles ego tramite Musas,
Hospitio poterunt conueniente frui,
Diuina cultas lustrabimus arte Salinas,
Vnde uenit duplicis copia magna Salis.
Quarum præfectos, cultores atq; magistros
Nil minus & magni grande laboris onus
Aggrediar, certo dictantibus ordine Musis,
Notius & cuiuis per mea scripta uolo.
Auspiciis igitur pulcherrime Phœbe secundis
Hoc mecum Diuas ire iubebis iter.
Quid precor impediatur quid spõte uolentibus obstet?
Te duce nulla sum ferre grauatur onus.

Viliscum

Sal du-
plex.

Nor

Non teneras minimum lædent torpentia plantas
Frigora, nec damno Sirius ater erit.
Diffugère niues, campis & amœna solutis
Gramina iam redeunt & uiret omnis ager.
Vernus & Hesperio Zephyrus procedit ab orbe,
Pictaꝫ puniceis floribus arua rubent.
Ecce mouent choreas ad concaua littora Nymphæ,
Mollibus ornataꝫ tempora pura rosis.
Semideæ rident Dryades, uiridesꝫ Napææ,
Dulce sonat gratis & philomela modis.
Hancꝫ iubent Satyri, montanaꝫ numina Panes,
Propositam nobis continuare uiam.
Iamꝫ satis Grachi regalia uidimus Urbis
Mœnia, magnifici deliciasꝫ loci.
Cuius ego reputem si splendida quæꝫ decusꝫ
Cultores uaria quæ ratione iuuant.
Vix possem paucis procul esse diebus ab urbe,
Quis tanta nolit commoditate frui?
Sed cum Sarmatici iam nobilis ordo Senatus,
Et sua quisꝫ Ducum regna, domusꝫ petat.
Nos quoꝫ Cracouiæ breue tempus linquere muros
Posse puto, pretium fama perennis erit:
Nam licet exiguum paruumꝫ subibo laborem,
Effugiet summos attamen ille rogos.
Nobiscumꝫ potes comitantibus ire Deabus
Si placet, hos Phœbo fudimus ore sonos.
Annuit, en adsunt ad uota petita Sorores,
E quibus Euterpe talibus orsa loqui,

Finis con-
uentus.

Cultor

Cultor Apollinei generis Schrôtere, quod optas
Simus ut ad placidum turba parata tuum.
En fumus & faciles tua iussa capessimus omnes,
Fauititer & cœptum perficietur opus.
Namq̃ diu uolui, uoluit chorus idq̃ Dearum,
Quas ueneror summa dexteritate Soror.
Egregiis celebres ut uersibus esse Salinæ
Possent & longa posteritate legi.
Namq̃ Sigismundi florent hoc tempore Regis,
Hunc & inaudita fertilitate beant.

*Trecentis
annis fu-
isse salinas*

Trecentos quamuis stabiles præclara per annos
Sint solitæ domino ferre tributa suo,
Hæ tamen idcirco nil decreuêre, sed altas
Dant uelut è cornu diuite semper opes.
Describunt alii Cyri monumenta Poetæ,
Quidquid & egregii labilis orbis habet.
Ille iocos fingit molles, hic nubibus æquat
Regia Mygdonii laudibus æra Mydæ.
Ære quidem fateor uenduntur & ære parantur
Omnia, quæ mira conditione iuuant.
Improbo nec Tyrio saturatas murice uestes,
Nec gemmas rubri quas tulit unda maris.
Omnia quæ docto describunt carmine Vates,
Dum petit ingenio quilibet alta suo.
Quale sed ipse tibi nomenq̃ decusq̃ parabis,
Commoda si referes ordine certa Salis.
Quisq̃ Salinarum sit prudens ordo, statusq̃
Quisq̃ labor salvas semper adauget opes.

Nunq̃

Namq; uides toto sale nil præstantius orbe,
 Aptius & uestris usibus esse nihil.
 Cinnama dant quamuis stomacho satis apta Sabæi,
 Et piper & rubri, plurima fila, croci.
 Attamen haud ullum placabit aroma palatum,
 Officium nisi sal præstet ubiq; suum.
 Piscibus haud unquam, uel carne fruere ferina,
 Nec reliquæ poterunt membra fouere dapes,
 Quidquid & effundit rerum natura creatrix,
 Si sal defuerit displicet omne gulæ.
 Inde uetus uulgi uerbum sonat, utere pane
 Cum sale, purpureis ut uideare genis.
 Nec modo quod uictu uires mortalibus adfert
 Commendata salis copia diues erit.
 Pollice sed medicis phisicisq; probatur utroq;
 Morborum uarium quod leuat illud onus.
 Si quis & omnimodos medicamine tollere morbos
 Tentet, Appollineæ cultor & artis erit.
 Si sapit adiungat cunctis sal nobile curis,
 Præsentem miseris ferre uidebit opem.
 Nouit & upilio, tardi nouere bubulci,
 Dulcia qui patriis iugera bobus arant,
 Quando salem pecori lambendum quilibet offert,
 Quid iuuet herbiuagos utilitate greges.
 Nec modo plena domum facit ubera ferre capellas,
 Carpere quas auido mouerat ore cibum.
 Quinetiam reddit pingues, nutritq; fouetq;
 Et pecus ad Veneris prouocat omne iocos.

Encomiū }
Salis.

vsus salis
in cibus.

prouerbiū
panem cū
sale.

In medi-
cinis.

In fouen-
dis gregi-
bus.

Sal causa
inuēti uel
leris au-
rei.

Adde quod & mirum tibi parte uidebitur omni,
Quantumuis paucis notius esse uelim,
Cum tamen eximio te sim dignata fauore,
Mens mea secretum deteget omne tibi.
Asper ut Æsonides socj̄s comitatus Achiuis
Aurea phryxæ terga petebat ouis.
Venit & ad sæuos spatiosa per æquora Colchos,
Ætis subiit cultaꝫ tecta Ducis.
Cumq; salutasset curuato poplite Regem,
Audaci tales protulit ore sonos.
Qui premis arbitrio Scythiæ Rex optime gentem;
Quidquid & alta uagi phasidos unda rigat.
Aurea cum socj̄s peregrinus uellera posco,
Quæ mihi susceptæ causa fuere uia.
Tu mihi per nemus hoc, piceis quod frondibus atrū
Luce caret, dubio significabis iter:
Ut quam diuerso sequimur discrimine rerum
Incidat in nostras præda petita manus.
Rex ait, æolium uia lubrica ducit ad aurum,
Res tua Sisyphj̄ plena laboris erit.
Aripedes tauros, ignem qui naribus efflant,
Cogeris insolito supposuisse iugo.
Terrigenasq; uiros, uigilemꝫ domare draconem
Est opus, hosq; neci qualibet arte dabis.
Talibus auditis commotus Iason abibat,
Et dubia certam mente petebat opem.
Acta sed Æmonium furibundo colchis amore
Tutum secretis artibus esse facit.

Ne

Ne sit & armatis & toruo præda draconi,
Ducat & ut Martis sub iuga panda boues,
Edocet, & species inclusas pixide quasdam
Colchis amatori præbet amica suo.
In quibus obtinuit primas sal nobile partes,
Æeam primo mouit & illud ouem.
Et uacuus patrias rediisset Iason ad oras,
Sal nisi præsentem ritè tulisset opem.
Præterea locus est memorabilibus abditus umbris,
Circum dulcisonis undiq; septus aquis.
Hic ubi littoreas uagus Istula uoluit arenas,
Immortale putes numen inesse loco.
Cuius ad arcanos cum nuper sola recessus
Aoniæ facerem dexteritatis opus.
Quod Rex Sarmatiæ leget inclytus atq; probabit
Et sua quod Iuno, lætus hymenq; leget.
Ecce Medusæam quatiens grauis ægida Pallas
Armorum strepitu terrisonante, uenit.
Vtq; solum tetigit uolucres delapsa per auras,
Me subito uisa gaudet ouatq; Dea.
Aduolat & uerbis me sic affatur amicis,
Pieris æternum sit tibi diua decus.
Vtq; sit ambabus non ultima gratia nobis,
Tu comes exigui Musa laboris eris.
Fumida tecta Dei, quem Iemnia terra ueretur,
Auspicio tecum prosperiore petam.
Vt mihi terribilem clypeum, galeamq; minacem,
Armatq; diuinæ præparet artis opus.

Armipotente manu quæ uinci nescia reddam,
 Bellorum uictrix militiæq; parens.
 Sæpius ut uarias me Carolus auspice gentes,
 Vicit & infesto uictor ab hoste redit.
 Duxit & augustos augusta laude triumphos,
 Et meritis statuit læta trophæa suis.
 Sic premet ille suos signis uictricibus hostes,
 Hæc mea qui digna gesserit arma manu.
 Gesta sed illius tu clara uolumine reddes,
 Ilias æternum quod superabit opus.
 Turba Poetarum ne desit & inclyta, præstes,
 Carmine qui meritum nomen ad astra locent.
 Vt nati natorum & qui nascentur ab illis
 Armorum, fatum molle precentur, hero.
 Namq; Sigismundo donabimus illa potenti,
 Quem gens Sarmatiæ clara, potensq; colit.
 Vt superum dignus merito, diuiniq; fauore,
 Hæc gerat in rigidos uictor ouansq; Getas.
 Iniiciatq; feris adamantina uincula Moscis,
 Ipsorum duro colla prematq; iugo.
 Recta mones, inquam, sequor en Tritonia Pallas,
 Efficiam partes prompta, uolensq; meas.
 Hunc quia Pierides Regem ueneramur & illum
 Gratia cum gemina dia sorore fouet.
 Hunc ego nutriui sacris Heliconis in umbris,
 Phocidis & succos me sibi dante bibit.
 Inde quibus Clarias est gloria parta per artes,
 Diligit & summo collocat ille loco.

Vergilia.
 num.

Regis pru-
 dentia &
 humani-
 tas.

Imus & ut propior secretis Ætna cauernis
Cernitur, apparent Mulciberisq; fores?
Ecce Deus uiridi placidam sub fronde quietem
Fessus ab assiduo membra labore, capit.
Protinus & surgit, fortassis numine nostro
Motus, cœlestes sensit adesse Deas.
Mouit at ut propius prudens uestigia Pallas,
Ætnæi uultus & stetit ante fabri.
Incipit & causam cur uenerit explicat omnem,
Regia Sarmatico poscit & arma Duci.
Dum loquitur, ueniunt uastum Cyclopes ad antrū
Brontes & Steropes, Lennius, Acmonides,
Ingentesq; salis malsas & frustra trahebant,
Copia mirabar quid uelit illa salis,
Et quamuis per me potuissem scire, salinas
Attamen his subito rebar inesse locis.
Lennius utq; uidet dubiam me, protinus inquit
Illud ab armenio sal procul orbe uenit.
Cum superūm uariis exaspero tela figuris,
Firmacq; magnanimis regibus arma paro?
Sal mihi præcipuum curatq; facitq; laborem,
Nam miris soluit, purgat, & æra modis.
Nec tam grata forent, uigili licet igne parantur,
Auxilio certi deficiente salis.
Quod mihi prætereà de gemmis rettulit indicis,
Sal summo superi constituere loco.
Idq; scies, tacita quamuis iam mente uoluto,
Cum tua te per me tempora scire uolent.

Salis usus
in purgã
dis & sol
uendis me
callis.

Propterea cum sint tot tantaque commoda rebus
Omnibus, auxilio proueniantque salis.
Iam mihi iam Musis tecum libet ire Viliscum,
Nostra profecturis castra mouebis equis.
Et qua Sarmaticas potero ratione Salinas
Ad formosa poli sydera ferre, feram.
Dixit & impleuit lætis mea pectora flammis
Lætitiæque dedi plurima signa nouæ.
Lætus & iniectis ferratis ora lupatis,
Torqueo cornipedis tergo uestus equi.
Mœnia sed postquam ueteris regalia Grachi
Liquimus & Claræ culta theatra Iouis.
Vix tuas ueniens subeo Casimiria portas,
Transgressus ripas Istula uaste tuas.
Ecce mihi sese mons latus & arduus offert,
Qui mihi cum Musis prætereundus erat.
Qui, quod sacratam Benedicti continet ædem,
A cultore suo nomen adeptus habet.
Collis in hoc uiridi surgens ferit æthera uultu,
Miror an humana ducat ab arte situm.
Culmine pyramidi similis, radice rotundus,
Deprimit illius firma columna caput.
Qui uelut excubias omnes agat altus in horas,
Cracouiæ patulos undique spectat agros.
Vnde suumque trahat structura hæc nobilis ortum,
A populo nosci prætereunte nequit.
Diua sed Euterpe dubio sic fatur Adamo,
Disce quid ista sibi pyramis alta uelit.

Mons di-
ui Benedi-
cti.

Sepulchrū
Grachi.

Omne

Omne Cracouiam dextro qui condidit urbem,
Grachus, consilijs, ære, manuq; potens.
Vt diuersarum numerosa pericula rerum
Vicerat, aut armis aut grauitate togæ:
Vtq; senex uitæ iam mitia fata trahebat,
Extremi metuens funera mœsta thori:
Condere pyramidem uiridi de cespite iussit,
Huc ubi templa pius iam Benedictus habet.
Adq; suos natos, meus hæc cum membra relinquet
Spiritus, & cœli sede fruetur, ait.
Hoc date gramineo corpus mortale sepulchro,
Me date telluri, me quia terra dedit.
Contineant alios præstantia marmora Reges,
Sculptaq; Phidiaco splendida saxa stylo.
Hic igitur, uiuens ut iusserat, ille quiescit
Sarcophagum, uiuus quem sibi fœcit, habet.
Nonne potest fœlix dici, ter & ille beatus?
Cuius in optatam membra locantur humum.
Hæc mihi dum uerbis & plura recenset amicis,
Phœbus ad oceani labitur actus aquas.
Ne premat & subitis me nox inopina tenebris,
Vlterius celere calcar adurget equum.
Vtq; salis plenum cursu properante Viliscum
Cultaq; magnifici uidimus arua soli.
Vidimus & circum cliuosos undiq; colles,
Et loca spiciferæ non satis apta Deæ.
Qua sed in hesperias sol mergitur aureus undas,
Vrbis habent æquum grata uireta situm.

Grachus
urbis condidit
ter.

Situs vi
alci.

Arx

*Arx iacet egregiis illic circumdata muris,
Optima magnanimis, conueniensq; uiris.
Sarmatico Suppam dicunt sermone, quod olim
Hoc sit ab exigua nomen adepta casa.*

suppam
supparius *Hinc & Supparium nostri dixere coloni,
Primus honoratam quod colit ille domum.
Hanc ubi præterij, uenerandaq; templa Deorum,
Opposito Suppis ædificata loco.*

*Templum
Vilicense.* *Utq; paludosa superauit dura platea,
Sic quod ab assiduis usibus esse solet.*

*Zachari-
as Tencha
Zittaueri* *Ecce meus, dudum qui me præcesserat illuc,
Tencha prior mentis pars & amata meæ.
Vidit ut ingressum fora me resonantia questu,
Inquit, Pierij fontis Adame decus
Te per Apollineas, quas diligis ipse sorores,
Perq; solum, nati quo sumus ambo, precor;
Huc ades, hoc subeas me faustiter auspice tectum,
Hospitio poteris non meliore frui.*

*Albertus
Kocýelá
telonarius* *Ille tributa licet uectigal & exigit hospes,
Non tamen idcirco reñciendus erit.
Integer est uitamq; gerit sine crimine puram,
Quaq; potest doctis parte placere placet.
Iamq; diu prudens Helyconis amabile numen
Cum Musis summa sedulitate, colit.
Nam gratias quamuis artes, didicitq; latinas,
Nil minus Hebræo nouit & ore loqui.
Huc igitur Schrótère ueni, uenit hesperus, hospes
Ad tua si pateris uota paratus erit.*

Optima

Optima paruum socio gratumq; monenti,
Ad stabulum duci pingue iubetur equus.
Hospes equi motus strepitu, citus aduolat & me
Ominibus saluum gaudet adesse bonis.
Inquit & ô quoties uotis, precibusq; petiui,
Ut posses animo notior esse meo.
Lux mihi candidulis signabitur ista lapillis,
Quæ te sub nostros duxit amica lares.
Vxor ad hæc læti plausus imitata mariti,
Hospitis optati me iubet esse loco.
Hinc mensis fæsi discumbimus arte paratis,
Ad partes ueniunt uina dapesq; suas.
Multaq; de rebus uulgaribus inter edendum
Materiaq; placet de grauiore loqui.
Hospes facundo dum plurima disserit ore,
Miscet amabilibus seria dicta iocis.
Sic & ait, iuuenes quoniam cognoscere uultis,
Inuenti quæ sit causa & origo salis.
Iam præbete meis patulas sermonibus aures,
Quod loquar historiæ non liber istud habet.
Ista Boleslaus cum Sarmata regna teneret,
Nomina qui sancti casta pudoris habet.
Cumq; pharetrati fulgente Cupidinis arcu
Læsus erat, gnydiæ consilioq; Deæ.
Consortemq; petens thalami, quæ ferret amanti
Gaudia legitimi non abigenda thori.
Magnanimum Regni pius aduocat ille Senatum,
Iussa legunt proceres, conueniuntq; Ducem.

Rex Bo-
leslaus pu-
dicus.

Ut uenere, thoro Rex talibus orsus ab alto,
 Quę sit conuentus discite causa, Patres,
 Cœlica sanctarum quoties mysteria rerum
 Et lego munifici certa statuta Dei.
 (Nam iussis parere Dei delector, & illa
 Donec in hoc fuerit corpore uita sequar)
 Grata quod est uideo superis coniunctio uitę,
 Iuraq; certa Deus quod uelit esse thori.
 Auctior ut fiat uasti generatio mundi,
 Orbis in omne uagi quę dominetur opus.
 Et ne sectemur uetiti commertia lecti,
 Quę fugit auspiciis pronuba luno suis.
 Ergo consortem thalami sociamq; pudici
 Expeto, sint uoti dextera fata mei.
 Mittitur ad Belum subito legatio Regem,
 Imperij dominum, Pannonis ora, tui.
 Poscit & illius præstantem Sarmata natam,
 Exemplum uerę quę pietatis erat.
 Annuit ipse parens, Regi despondet & illam,
 Illa sui sequitur iussa uerenda Patris.
 Cum uero patriis ad nos secessit ab oris,
 Liquit & optati regna paterna soli.
 Argenti uariis cum nollet & illa grauari
 Dotibus, innumeras namq; ferebat opes.
 Res ait est iucunda quidem nec inutilis aurum,
 Albaq; sub nostris orta metalla plagis.
 Non tamen hæc cuiuis fatum lachrymabile donat,
 Inq; casa raro pauperis esse solent.

Belus Rex
 Vngarię.

Kunigundis
 desponsatur
 Boleslao.

Historia
 Kunigundis.

Inquit

Inquit & ô talem mihi da pater optime dotem,
Conueniens Iro, quæ sit & apta Mydg.
Si tibi concedunt talem pia numina dotem,
Accipe, nil tibi mens nostra negabit, ait.
Protinus ad patrias proficiscitur illa salinas,
Gemmaq; qua digitos exuit, ima petit.
Inde Polonorum Kunigundis ut inclyta Regi
Iuncta, fauore duces demeruitq; pari,
Nescio quo causa uisendi tempore uenit,
Hos ubi nostra modo tecta uidentur agros.
Iussit & has subito terras inscindere ferro.
O quam foelici res ea coepta die.
Annulus, in patrias quem miserat illa fodinas]
Cernitur, & puri copia plena salis.
Inde sal inuentum regno memoratur in isto,
Reginam meritis hucq; tulisse suis.
Hæc est incerti potior sententia uulgi,
Sed caret ista sua, fabula ficta, fide.
Huc uenisse puto Kunigundis tempore, quosdam
Ingenii summa dexteritate uiros.
Qui cum uidissent aliis fortasse sub oris,
Qua ratione secent, inueniantq; salem.
Non sine consiliis hoc tentauere periti
Quodq; phryges superat fertilitate, solum.
Protinus, aggressi tantum, potiuntur habentq;
Optatis maius, sine carensq; bonum.
Hoc & adhuc foelix trecentis floret ab annis,
Regales quamuis effodiantur opes.

Annulus
Kunigun-
dis.

Inuentio
Salinarũ.

Cñ Floret

Floret & annosum dives florebit in ætuum,
Sarmatiæ referens certa tributa duci.

Tria præcipua officia salinarum.

Sunt tria præterea præfectis munia nostris,
Quæ nos præcipuo ducimus esse loco.
Sanguine nobilium Buzynski natus auorum,
Clarus & ingenii nobilitate sui.

Hieronymus Buzynsky præfectus salinarum.

Qui certis magnum uirtutibus æquat Achillem,
Claracq; qui propriæ nomina laudis habet.
Ille salinarum primus moderatur habenas,
Hunc & præfectum Zuppariumq; uocant.
Huic est cura prior summarum tradita rerum,
Illius inq; humeris omne recumbit onus.
Illud & insomni studio, uigiliq; labore
Officium præstat, Rege iubente, lubens.

Iohannes Oçyeski Cæcell. & Camer. Regni.

Nobilis hunc sequitur Regni Camerarius, ingens
Sarmatico meritis nactus in orbe decus.
Quem quasi custodem regni proceresq; ducesq;
Constituere, salis ne minuantur opes.

Stanislaus Morsteyn montium magister.

Tertius est montes qui lustrat ubiq; magister,
Nomen ab officio conueniente ferens.
Nocte dieq; uigil curans, ne quid ulla fodinis
Adferat horrendi, uasta ruina, mali.

Sed paucos hunc ante dies immitia nostris
Fata pium terris eripuerunt senem.

Quem salis montes & quem fleuere salinae,
Continuis & adhuc imbribus ora rigant

Erasmus Mors. succedit patri.

Sed senis iste locus nato concessus Erasmo est,
Sæpius infirmo qui patre gessit onus.

His tri

His tribus officijs quædam præstantia subfunt;

Quæ circa curas suntq; manentq; graues.

Præfectum grauium commissa potentia rerum

Aggrauat, innumeris sollicitatq; modis.

Propter id eximie sibi nobilitatis alumnum

Legit & huic proprias credidit ille uices.

Nomine Pyaskowki, claro de stemmate natum,

Quicq; decus generi contulit omne suo.

Hic quanta rerum multarum mole grauetur,

Quisquis ab officio computet ista suo.

Iungitur huic, certaq; locum ratione secundum

Nobilis Andræas Schadcouiensis, habet.

Hic acceptorum summam rationibus infert,

Quælibet & uigili sedulitate notat.

Et ne quem solito fraudet mercedis honore,

Continet in certis nomina cuncta libris:

Præterea pretium, quod quisq; labore meretur,

Inscribit tabulis peruigil ille suis.

Hæc est in nostris non ultima cura salinis,

Hæc grauat hunc clarum tēpus in omne uirū.

Attamen ille uacat, concessa per ocia, Musis,

Et sacra pierij pocula fontis amat.

Nubibus inde suum fama caput intulit altis,

Nobile Phœbæa nomen ab arte ferens,

Turba frequens cū nos docilis petit æmula Musæ.

Hocq; cupit tota mente uidere solum.

Excipit & summo doctos complexus amore

Promouet, & uaria conditione placet.

Plura of-
ficia.

Iohannes
Pyaskow
sky Vice-
suparius.

Andreas
Schadco-
uicē. No-
tarius.

Qui te cum nostras uenisse uidebit ad oras,
Signa tibi gratę plurima mentis erunt.

*Stigrij
duo.*

Sunt duo præterea, quibus est ita nomen adeptum
Ad loca quod crebro scandere falsa solent.

Descendunt, quociens roseis aurora capillis
Aurea formoso semouet astra die.

Ad partes tunc quemq; suas uia cognita ducit,
Imperium certis disposuere notis.

Vtq; laborantes, ueluti iussere, laborent,
Interdum blandè, uerberibusq; monent.

Et curant superas ut sal reddatur in auras,
Ictibus excisum quod iacet assiduis.

*Casparus
Coswycz
Silesius.*

Quorum Casparus primum sortitus honorem
Inclyta Coschuitię gloria gentis, habet,

*Iohannes
Gutowski*

Alter & egregiis, clarisq; parentibus ortus,
Ducit ab eximiis nobile nomen auis.

*Iohannes
Ianitiu
poderator*

Hinc est Ianitio, quod ponderat omnia nomen,
Omnibus officium non minus hisce gerens.

Omnem namq; salem trutinis examinat æquis,
Et memor expensi cogitur esse salis.

Vir pietate potens, morum grauitate uerendus,
Et colit adductas ex Helycone Deas.

Egit in Italia multis studiosus ab annis,
Nactus & est magnum cognitione decus.

*Andreas
Grabow
ski dispē.
sator.*

In Suppis uero Grabowski domestica curans,
Dispensatoris nobile præstat opus,

Carpimus interea genialis fercula cœnę,
Hospite tam gratis ora mouente sonis.

Letaq;

Lætâq; iucundis iubet interponere mensis
Gaudia, festiuos ore manuq; modos.
Sed, mihi de uestris mens est audire salinis
Inquam, plura uelis explicuisse precor.
Nil minus altifono tollemus brachia plausu,
Sumpturi facili dulcia uina manu.
Ad nostras trino descenditur ore Fodinas
Sub terrasq; tribus faucibus itur, ait.
Nomen habet Regis sacro iunctissima templo,
Quę primum regno protulit alma salem.
Altera Seraphij titulum sortitur, habetq;
Hoc quę præcipuas tempore præbet opes.
Illam Seraphius Clarig; celeberrimus artis
Secretum studii cum sequeretur iter,
Sumptibus inuenit propriis, magnâq; labore,
Sic uoluit Regi perplacuisse suo.
Tertia magnanimi meritis laudata Boneri,
Inuentoris habet nomina clara sui.
Ille Bonerus erat ad murmur amabile Rheni
Natus & hunc tulerat Teutonis ora uirum,
Quale sed hic fuerit lumenq; decusq; Polonis,
Intulit & nostris commoda quanta plagis:
Id tremuli nouere senes, nouitq; iuuentus,
Sarmaticę matres, Sarmaticęq; nurus.
Ipse licet uatum laus immortalis Homerus.
Viuat & aonia nobilis arte Maro,
Nescio quis tantę præstantia pondera molis
Audeat ingenio supposuisse suo,

*Tres pu-
tei ad des-
censum.*

*Mons Re-
gius.*

*Mons
Seraph.*

*Mons Bo-
nericus.*

*Iohannes
Bonerus.*

Vt uelit

Vt uelit illius clarissima facta Boneri
Inter Apollineis astra referre notis.

*Puteus a-
quarum.*

Hic & aequè puteum montis fœcère magistri,
Tollitur ad superas hinc salis unda plagas.

*Sal cocti-
lis ex a-
qua infe-
riore.*

Quæ cum ferratis fuerit bene cocta patellis,
Dat purum nobis utilis illa salem.

Tamq̃ fauore potens superum natura fodinis
Est data, perpetuis si premerentur aquis

Non tamen inferrent nostris incommoda rebus,
Vnda daret grati plurima plaustra salis.

*Casæ i qui
bus sal co-
quitur.*

Huius & est muriæ prædiues copia salis,
Nunquam sub nostris absoluenda casis.

Illac̃ cum gelidas est utribus acta sub auras,
Natiui tantum nempè caloris habet.

*Aqua ex-
tracta nõ
cogelatur
frigore.*

Vt cum frigoribus concrescunt omnia strictis,
Sentiatur arctoum non tamen illa gelu.

Nec mersum patitur gallinæ aut anseris ouum,
Quod forsan reliquis densior esse solet.

*Dẽsior a-
quis uul-
garibus.*

Salsac̃ comportant quidam ramenta ministri;
Fulua quibus numero cedit arena maris.

*Sal cocti-
lis ex ra-
mentis.*

Post soluuntur aquis uulgaribus illa, supernis
Cum fuerint torto reddita fune locis.

E quibus efficiunt nostri sal nobile lymphis,
Infusas labris cum super igne coquunt.

*Iustus Lu-
douicꝰ De-
cius salis
cocti præ-
fectus.*

Hasc̃ casæ æquis Decius moderatur habenis,
Et subit excocti munia certa salis.

Fudit ut has hospes sincero pectore uoces
Hæc ait est nostri summa caputq̃ status.

Interea

Interea Claræ præclaros artis alumnos
Optabam studiis conciliare meis.
Istacq; per puerum generoso carmina misi
Andree, libros qui rationis habet.
Docte nouenarum decus immortale sororum
Andrea, Lycio non abigende Deo.
Cum tua clara mihi quæ tendit ad ardua uirtus,
Et placeat, uera cum pietate, fides.
Raracq; naturæ bonitas, moresq; uenusti,
Et quod Apollinea pectus ab arte nitet.
Inq; tui ducant, ferrum ceu magnes, amorem,
Cur te non stabili semper amore colam?
Semper amore colam te uir celeberrime, semper
Ad partes ueniet mens mea prompta suas.
Dignus es at quamuis melioris carmine uatis,
Et tua sunt clario nomina digna stylo.
Attamen ingenium, studiumq; probabis Adami,
Cum mea te memori Pieris ore canet.
Pectore me tantum iam complectaris amico,
Et meus officii munere crescat amor.
Candida sic faueant uultu tibi fata sereno,
Inq; tuos ueniat nil nisi dulce lares.
Cras & ubi lucem, cœlo fugientibus astris,
Tithoni roseis proferet uxor equis.
Cum fueris curis turbacq; remotus ab omni,
Sint mihi colloqui tempora pauca tuis.
Aoniæ postquam cultor celeberrimus artis
Hæc legit digitis scripta notata meis.

Andrea.
Schad.
notario

D Dixit,

Dixit, honoratos non ultimus inter amicos
Hic Schröderus erit tempus in omne mihi.
Illius & quauis ratione leuabo Camœnas,
Ut uideat Musis me bene uelle suis.
Meçq; uidere uirum nox impedit atra uolentem,
Et graue curarum, sæpe quod instat, onus.
Nil minus ut tractet me molliter hospes Adamum
Præbibat & fesso pocula multa, iubet.
Noctis & ut quartam læti transegimus horam,
Mollibus intulimus membra leuanda thoris.
Mane salutabam clarum uirtutis alumnum,
Cui dederam Musæ scripta tenella meç.
Protinus optato qui me dignatus amore,
Pectore susceptum candidiore fouet.
Quantaçq; præstiterit nostris benefacta Camœnis,
Non capit exiguus nec breuis ista liber.
Cum uero lautè caperemus prandia mensæ,
A dominis punctum protinus omne tuli.
Suauiter & spatium traduximus omne diei,
Quisq; dedit faciles ad mea uota manus.
Tunc ego me dixi præfectis ordine claris
Velle salinarum mane uidere situm.
Postera lux oritur, tepidis sol clarus ab undis
Formosum nitido rettulit orbe diem.
Coschuitius nostre non ultima gloria gentis,
Ad puteum famulo me properante uocat
Hinc ad Seraphii cum ueni concaua montis
Ora, precor claro dextera fata uiro.

Ligneæ præualido circumdata machina ferro
 Quattuor intrepidis acta mouetur equis.
 Illi prægrandis robustaq; restis adhæret,
 Omnia quæ superis extrahit apta plagis.
 Posthac montanis induti uestibus, imus
 Huc ubi nigra uagis faucibus ora patent.
 Illic turba stetit trepido concussa tremore,
 Ima timens tremulos ad loca ferre pedes.
 Incensis illi stipulis & stramine lustrant,
 Quam sit ad infernum fossa profunda situm.
 Amoui nebulas animo, dubiumq; timorem,
 Mens tamen hæc pauidi plena timoris erat.
 Ne tamen hæc animus meus intentata relinquat.
 Optabam placidos ad mea uota Deos.
 Prendimus inde manu sellas è subere textas,
 Ad funem grandem quisquis & arte ligat.
 Coniungunt binos iterumq; iterumq; sedentes,
 Sic semel innumeri pallida regna petunt.
 Vt sibus assueti rutilantem lampada gestant,
 Et ne lædantur, cum pede quisq; cauet.
 Dum nos per puteum proni demittimur altum,
 Pars canit, at doctæ non cecinere Deæ.
 Inquit & Euterpe, non res Schrôtere uidetur
 Gratior: in uiridi pleetra mouere loco.
 Vt tetigère solum primi, se quilibet aptè
 Explicat, ut nobis possit & esse locus,
 Terricolæ circum fauces stant undiq; fratres,
 Indusijs cincti, lampada quisq; gerens.

Machina
 extracto-
 ria.

Indusium
 montanũ.

Incenso
 stramie ti-
 midis ostē-
 ditur alti-
 tudo.

Modus de-
 scendendi

Fossorum
 habitus.

Lampas,
 indusium.

D ñ Grandis

pera.

Grandibus & peris uelati membra, lucernis
In quibus apta ferunt pinguia sæua boum.

*Varij me-
atus sali-
narum.*

Protinus amphractus uarii, uariicq; meatus,
Ostendunt miras significantq; uias.

Non ego tot curuis ambagibus atria Crete
Dædaleas credo composuisse manus.

Hic licet Ægides comitantia fila sequatur,
Et faciat tutas has Ariadna uias,

Non nisi forsan eat fido comitatus Achate,
Illæsum poterit ferre referre caput.

Dumq; ita per totos falsos erramus hiatus,
Longius & cupidi continuamus iter.

*Camerae
(ut uocā-
tur)*

Venimus ad latas cameras (sic Sarmata dicit)
Quæ spatio superant festa theatra suo.

*Columnæ
salse.*

Quæ uelut excelsis firmantur templa columnis,
Neuè ruant solido de sale fulcra premunt.

*Fulcra li-
gnea.*

Quædam lignorum struibus loca fulcra tenentur,
Sal facit ut pylios stent, maneantq; dies.

*Volutio
bancorū.*

Grandes uoluebant ad fauces undiq; massas,
Quas bancos nostra dicere uoce solent.

*Modus se
candi.*

Ille latus cuneis findit, ferroq; rigenti,
Hicq; secat glebas sub pede sæpe graues.

Ille ferit stando, iacet hic, sedet ille supinus,
Et quo quisq; potest aptius, istud agit.

Prætereà multi sua nudi membra laborant,
Nocte dieq; frequens quilibet urget opus.

Non illic discrimen habet nox atra, diesq;
Æternis premitur noctibus iste locus.

His

His igitur merces persoluitur æqua laborum,
 Sic non, pro spatio temporis, æra ferunt,
 Turbâq; fossorum cum magnas sedula massas
 Cômouet, omne tonat fulminis instar opus.
 Præterea montes destillant undiq; guttas,
 Non tamen hæc aliquid adferet unda mali.
 Illa sed in puteum deducta canalibus altum,
 Tollitur ad nostras, utribus hausta, casas.
 Paruaq; conuerrunt teneri segmenta ministri,
 Illaq; carpentis ipsa sub ora trahunt.
 His igitur multas dum montibus erro per horas,
 Vtlerius fessi uix potuere pedes.
 Dumq; salis uideo tam puros undiq; montes,
 Fulua quibus cedit diuitis unda Tagi,
 Cernitur inferius nobis immane barathrum,
 Illud & à festo nomina Solis habet,
 Quis tantum molitur opus? prius ipse putabam
 Tartara nos medio posse uidere die.
 Istud at ut uidi, uidi nigra Tartara Ditis,
 Moxq; dedi timidus corde tremente notas.
 Vixq; mihi uisa est ibi quæ rota lignea stabat,
 Qua salis humana frustra leuantur ope.
 Hic quæ bis seni mortales munia præstant,
 Illa supra quattuor perficiuntur equis.
 Hæc ego cum uidi, satis est potuisse uidere
 Dico, iuuent alios ista theatra uiros.
 Ad putei uero cum uenimus ora patentis,
 Languiebant tarda corpora nostra mora.

Merces p
labore.

Canales.

Segmenta
parua.

Alius bar
rathrum.
Nye dzya
tek.

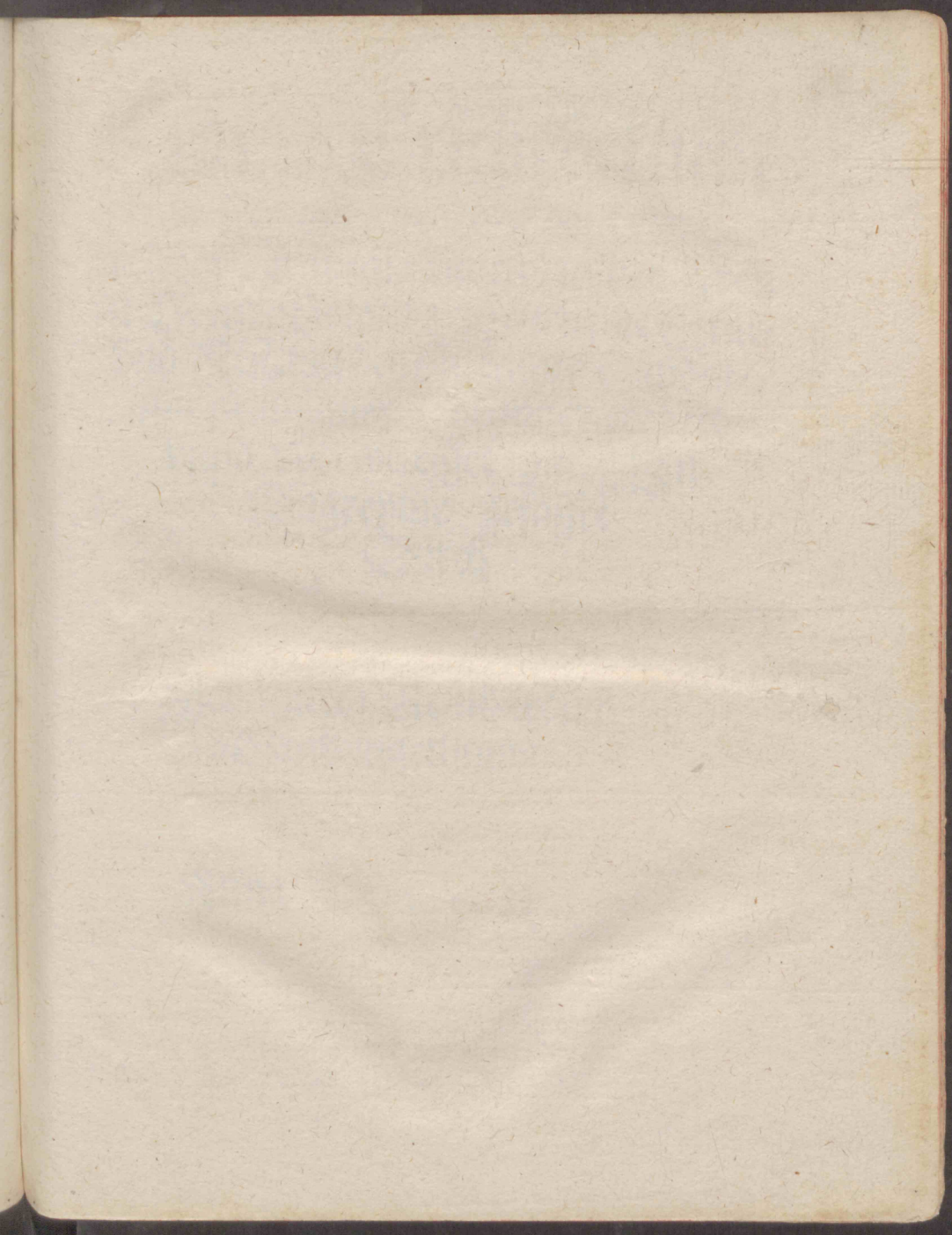
Inferior
extracto-
ria machi
na

*Signa uo
lentiū exi
re.*

Non patet ex imo Solis lux alma , superni
Nec possunt nostros excipere aure sonos.
Ictibus ingentes strepitus sonitusq; mouemus ,
Pulsantes ferro robora querna graui.
Quamprimum pedibus nostrum sensere tumultū,
Demittunt restem , nosq; paramus iter.
Pensilibus uerò sellis, ut reddimur auris,
Clamo , salinarum ritè ualete lares.
Vos & Apollinea dignabor arundine, saluus
Quod nunc optatis perfruor ipse locis.
Vos igitur sacro Libetrides ordine Musq;
Cum uestrum uiuat, nec moriatur opus.
Vidistis regni claras , celebresq; salinas,
Splendida quę superant diuitis æra Mydg.
Bochna licet solidas, & Rufsia culta Fodinas
Vtraq; Sarmatico sub duce diues, habet.
Has precor æternis faciles mandate libellis,
Schróterum qui me forsan amabit erit.

*salineBo
chneñ. Sa
line Rufe
jie.*

F I N I S.

E. XXV 197 legs with nice woi

W. 2435 " " " "